

24.4.2018

Eduskunnan sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

Viite: HE 41/2018

Hallituksen esitys eduskunnalle lukiolaiksi sekä laeiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+41/2018>

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry pitää tärkeänä, että

- lukiokoulutus antaa laaja-alaisen yleissivistyksen ja korkeatasoisen osaamisen, joka mahdollistaa menestymisen korkeakouluopinnoissa;
- yhteistyö lukiokoulutuksen ja korkeakoulujen kesken lisääntyy, mikä vahvistaa opiskelijoiden osaamista.
- ohjausta ja muita toimia tukemaan ylioppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin lisätään.

Lukion on annettava laaja-alainen yleissivistys ja korkeatasoinen osaaminen, joka mahdollistaa menestymisen korkeakouluopinnoissa. Tämän toteutuminen edellyttää Arenen mielestä laajaa pakollista ainevalikoimaa sekä pedagogiikan ja arviointitapojen voimakasta kehittämistä. Ylioppilaskirjoitusten on myös tuettava laaja-alaista sivistystä ja osaamista.

Arene on erityisen huolissaan matemaattis-luonnontieteellisen ja vieraiden kielten osaamisen tasosta ja laajuudesta Suomessa.

Arene kannattaa esitystä, jonka mukaan osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Korkeakouluopintoihin siirtymisen kannalta on myös myönteistä, että lakiesityksessä korostetaan opetuksen järjestämistä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. Nämä osaamiset ovat keskeinen osa korkeakouluvalmiuksia.

Lukion ja korkeakoulujen ja muiden tahojen yhteistyölle voisi asettaa tavoitteita, jotta mahdollisimman monella opiskelijalla on mahdollisuus tutustua korkeakouluihin ja korkeakouluopintoihin jo lukio-opintojen aikana riippumatta siitä, missä lukiossa he opiskelevat.

Yhteistyötä korkeakoulujen kanssa helpottaisi, jos lukio-opintojen mitoituksen perusteena käytettäisiin samaa pisteytystä kuin korkeakouluissa. Tämä helpottaisi lukiokoulutuksen aikana suoritettujen korkeakouluopintojen tunnistamista myöhempään korkeakoulututkintoon ja lyhentäisi kokonaisopiskeluaikojä.

Toisen asteen koulutuksen päättäneiden hidas siirtyminen korkeakouluopintoihin on Suomessa muodostunut koulutuspoliittiseksi kesto-ongelmaksi, jota pyritään ratkaisemaan korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistamisella. Ammattikorkeakoulut viestivät toukokuun alussa vuodesta 2020 käyttöön tulevasta todistusvalinnasta. Tämä ei yksin riitä, vaan lukion on lisättävä ohjausta opiskelijoille ja korkeakouluihin hakijoille.

Arene tukee esitystä opintojen ohjauksen tehostamisesta. Erityisen myönteisenä pidämme oikeutta opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin liittyvään ohjaukseen lukion jälkeen, jos henkilö ei ole saanut opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Henkilökohtaisella ohjauksella voidaan vähentää lukio-opintojen jälkeisiä välivuosia, helpottaa ylioppilaiden siirtymistä korkea-asteelle ja parantaa heidän edellytyksiään korkeakouluopintoihin kiinnittymisessä ja opinnoissa menestymisessä.

Erityisopetuksen tuominen lukioihin mahdollistaa erilaisten lahjakkuuksien yhdenvertaisia mahdollisuuksia selvitä opinnoista.

Arene kannattaa esitystä, jonka mukaan ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin ja koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus järjestää kokeet myös ylioppilastutkinnon suorittaneelle henkilölle, joka uusii tutkintoon sisältyvän kokeen tai täydentää tutkintoaan, sekä henkilölle, joka suorittaa erillisen kokeen.

Arene pitää tärkeänä muutosta, joka laajentaa mahdollisuutta hyväksytyn ja hylätyn ylioppilaskokeen uusimiseen. Ylioppilastodistuksen merkitys lisääntyy, koska opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut ovat yhdessä linjanneet korkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämisestä niin, että nykyistä merkittävästi suurempi osa opiskelijoista valitaan todistusvalinnalla ja todistusvalinnalla täytettävistä paikoista valtaosa varataan ensimmäistä opiskelupaikkaansa hakeville,

Korkeakoulujen opiskelijavalintaa selkeyttää ylioppilastutkinnon valmistumista koskeva täsmennys siten, että ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää lukion oppimäärän suorittamista tai muiden erikseen määriteltujen mukaisten edellytysten täyttymistä.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Petri Lempinen
toiminnanjohtaja